

A Magyar Mentő- és Mentőtiszti Egyesület

Etikai kódexe

I. Alapelvek

1. A Magyar Mentő és Mentőtiszti Egyesület (a továbbiakban MMME) a jelen Etikai Kódex (továbbiakban Kódex) keretei között megalkotja a tagsága által követendő általános szakmai, magatartási-etikai szabályokat.

2. A Kódex alapelveként rögzíti, hogy az MMME:

a). minden tagjától megköveteli a tevékenységére vonatkozó jogi, szakmai, működési szabályzatok és etikai követelmények ismeretét, magas szintű teljesítését;

b). a mentőmunka gyakorlásával összefüggő kérdésekben képviseli és védi tagjainak érdekeit, jogait a jogszabályok és az MMME alapszabálya által meghatározott keretek között;

c). elkötelezett a mentőellátás színvonalának emelésében, a mentődolgozók oktatásának, továbbképzésének támogatásában;

d) feladatai közé tartozik, hogy elmarasztalja, tagjainak sorából kizárja azokat, akik a Kódex szabályait súlyosan, szándékosan megszegik.

A Kódex előírásai az MMME-ben tagságot nyert mentődolgozókra nézve kötelezőek, függetlenül attól, hogy a mentés mely területen tevékenykednek.

Az egyesületi tagsággal nem rendelkező mentődolgozóknak a Kódex előírásait az MMME mértékadóként ajánlja.

II. Általános rendelkezések

1. Az egyesületi tag köteles szakmai tevékenységében és magánéletében etikus magatartást tanúsítani, ami a mentőmunkába vetett bizalmat és a mentők tekintélyét erősíti.
2. Az egyesületi tagok tevékenysége közérdekű, társadalmi felelősségük jelentős, ezért kötelesek a feladataikat a legjobb tudásuk szerint, a jogszabályi előírásokat betartva, szakmai protokollokat megfelelően követve, magas színvonalon és etikusan végezni.
3. Az egyesületi tagok kötelessége, hogy önképzéssel és a szervezett képzési lehetőségek igénybevételével magukat rendszeresen tovább képezve és szakmai tudásukat folyamatosan gyarapítva képesek legyenek a korszerű sürgősségi ellátási elvek megismerésére és a mentőellátás magas szakmai színvonalú gyakorlatának alkalmazására.
4. A vezetői beosztásban lévők törekedjenek arra, hogy munkatársaik továbbképzése az elvárásoknak megfelelően biztosított legyen, nem utasíthatják munkatársaikat a jogszabályok és a szakmai, magatartási, etikai szabályok megsértésére.

5. A választott testületek által kialakított, elfogadott és képviselt véleménnyel ellentétes, attól eltérő tartalmú egyéni vagy kisebbségi vélemények kinyilvánítása – az MMME Alapszabályának figyelembe vételével – a kamarai testületek felé történő jelzéssel történhet.
6. A kisebbségi álláspont képviselője nem irányulhat a szakma méltóságának és presztizsének csökkentésére, az MMME álláspontjának gyengítésére, más tag jogos érdekeit nem sértheti.
7. Az MMME tagság által megválasztott küldöttek, kamarai tisztségviselők, elnökségi, bizottsági tagok és bármely feladatra megválasztott vagy felkért tisztségviselő a tagság bizalmából nyerik megbízatásukat, és az ebből adódó feladatokat önként vállalják.
8. Tisztségviselő szakmai munkájában és magánéletében a hatályos jogszabályoknak és a szakmai-etikai szabályoknak megfelelően köteles eljárni.
9. Az MMME tagok a mentőellátással kapcsolatos, általuk észlelt szabálysértéseket etikai vétségeket jelenteni kötelesek közvetlen szolgálati feletteseiknek és az MMME vezetőjének.
10. Etikai vétség bejelentése esetén a bejelentő indokolt esetben kérheti a személyének titokban tartását.
11. Etikailag súlyosan kifogásolható annak magatartása, aki vállalt feladatainak önhibájából nem tesz eleget.
12. Etikai vétség gyanúja esetén az MMME Etikai Bizottsága eljárást köteles lefolytatni.
13. Etikai vétségnek minősül:
  - a) a jelen Kódexben foglalt szabályok vétkes megszegése,
  - b) az MMME Alapszabályában, illetve más szabályzatban foglalt, vagy választott tisztségből eredő kötelezettség vétkes megszegése.
14. A mentőellátás szabályainak vétkes megszegése egyben etikai vétség is.
15. Az MMME tagja a vele szemben indított etikai eljárásban köteles személyesen közreműködni.
16. Az MMME tagok óvják és tartásukban tiszteletben tartják a magyar és más nemzetek mentő hagyományait és tárgyi emlékeit.

III. Az MMME tagok a beteg szolgálatában

1. Az MMME tagság legyen a mentőszolgálat méltó képviselője
  - a. a betegekkel való találkozáskor és azok környezetében lévőkkel.
  - b. munkatársaival és az egészségügyi szolgáltatókkal történő kapcsolattartásában.
  - c. munkaidején kívüli életében is.
2. Viselkedése, kommunikációja, öltözete, ápoltsága, ébresszen bizalmat a betegben és a környezetében lévőkkel.
3. Alakítson ki megértésen és lelkiismereten alapuló interperszonális kapcsolatot.
4. Számonkéréssel, felelősségre vonással, fegyelmezéssel, embertelen beszéddel nincs joga viszonyulni a beteghez.
5. Óvakodnia kell bizonyos vélemények kinyilvánításától, különös tekintettel azok sértő voltára.
6. Számára legfontosabb szempont legyen a beteg jólléte, azt nem sértheti más ok.

7. Részesítse különös tiszteletben a reménytelen helyzetben lévőket, az öregeket és a fogyatékosokkal élőket.
8. Igyekezzen mindenkor segíteni a védteleneket, a kiszolgáltatottakat.
9. A beteg iránt őszinte magatartást kell tanúsítania, tiszteletben tartva autonómiáját, származását, világnézetét, etnikai vagy politikai elkötelezettségét.
10. Kerülnie kell a beteg számára kínos témák túlzott erőltetését, az igazság kiderítésére történő erőszakos módszereket.
11. A beteg soha ne érezhesse, hogy gyógyítása, ápolása teher.
12. A mentői szolgálat szeretetet kíván, figyelmet, részvétet, megértést, türelmet és jóindulatot.
13. A betegtől, vagy környezetétől elhangzó jogtalan, sértő megjegyzéseket illő módon, de határozottan szóvá kell tennie.
14. A mentés során kell, hogy találkozzon a szakma, a hivatás a küldetés, s azoknak egybe kell épülniük.
15. Lehetőleg egység és azonosság jellemezze a mentőegység tagjainak beteg (környezet) előtti megnyilatkozásait.

IV. Az MMME tagok szolgálatban

1. A betegek - akik szenvednek - rábízák magukat a szolgálatban lévő lelkiismeretességére, aki segíthet rajtuk szükségükben.
2. Munkáját a beteg ember szolgálatának tekintse, a csak tudományos és szakmai képzettség nem elegendő, bensőséges együttérzésre van szükség.
3. Szolgálat legyen a beteg melletti gondoskodás és éber jelenlét.
4. Mindig a lelkiismerete szerint cselekedjen, tiszteletben tartva az életet, annak méltóságát.
5. Munkája során legyen igazságos, érvényesítse az egyenlő bánásmódot minden beteg ellátásakor.
6. A legfőbb irányító elve a betegérdek legyen, segítenie kell az életet, amíg remény van.
7. A rendelkezésre álló segítői lehetőségeket a betegnek meg kell kapnia, ezért kritikus helyzetben vállalni kell a gyors, nehéz döntést is.
8. A mentésben részt vevő szolgálatra alkalmatlan, ha alkoholos állapotban van, drog hatása alatt áll, vagy egyéb egészséget befolyásoló szer gátolja cselekvésében, gondolkodásában.
9. Nem léphet szolgálatba az a mentő, aki a beteget veszélyeztető egészségi állapotban van.
10. Alkalmatlan a betegellátásra, aki nem rendelkezik a szükséges szakmai ismeretekkel.
11. *A szolgálatának ellátása közben, a beteggel való kapcsolatában legyen...*
  - a. tisztelettudó, segítőkész, emberséges, életet és méltóságot védő,
  - b. a fájdalmat hatásosan szüntető, a szenvedést lehetőség szerint csökkentő,
  - c. igazat mondó, korrekt, következetes, titkot őrizni tudó,
  - d. durva hangnemet, tisztességtelen beszédet nélkülöző.
12. *A bajtársi kapcsolataiban legyen...*
  - a. segítő, együttműködő, haragot nem tartó,
  - b. a hibákat feltáró, a tévedéseket elfogadó, azokat mielőbb javítani akaró,
  - c. az ismereteket önként átadó, a felzárkóztatásban segítő,
  - d. a magánszférát tiszteletben tartó.
13. Az egészségügyi adatok továbbítása ne történjen meg illetéktelen személyek számára, azok ne tekinthessenek jogosulatlanul személyes adatokba.
14. A tudomására jutott adatokat a tisztesség és a jog okán is őriznie kell, a beteg beleegyezése nélkül azt senkinek (munkatársaknak, barátoknak, családoknak) nem mondhatja el, s aki ez ellen vét, méltatlan a mentő hivatásra.

15. A szolgálati rádió használatakor sem kerülhetnek nyilvánosságra a beteg azonosítható személyes adatai, vagy a különösen védett egészségügyi dokumentációja.
16. Az egészségügyi adatok feldolgozását végző egységekben illetéktelenek nem jogosultak tartózkodni (mentésirányítás, egészségügyi adatok feldolgozó helyiségei), a bejelentések tartalmáról csak a hivatalosan oda beosztottak szerezhetnek tudomást, valamint a kiküldött mentőegység.
17. A szigorú titoktartás a mentőgyakorlaton részt vevő egészségügyi dolgozókra is vonatkozik.

V. Az MMME tagok szolgálaton kívül

1. Az MMME tagokra a rendezvényeken ugyanazok a szabályok betartása várható el, amelyek az általános rendelkezésben megfogalmazásra kerültek.
2. A rendezvényeken az MMME tag köteles betartani az alapvető emberi, erkölcsi magatartásokat. Köteles tartózkodni a lerészegedéstől, botránnyokozástól, az ünnepség, rendezvény méltóságát sértő megnyilvánulásoktól.

VI. Az MMME tagok a betegjogok megtartásában

1. *A beteg emberi méltóságának megőrzése érdekében...*
  - a. tisztelettel beszéljen vele, stílusával, kommunikációjával segítse a kiszolgáltatottat, a látszólag feleslegesnek tűnő hívás se váltson ki indulatot, számonkérést, törekedjen a bizalmatlanság feloldására,
  - b. legyen tekintettel a szeméremérzetre, izolálja, védje a rábízott beteget idegenek elől, a kellemetlen helyzeteket igyekezzen mielőbb megoldani,
  - c. pontosan és folyamatosan adjon érthető tájékoztatást, vegye figyelembe az ellátásra szoruló akaratát, a kiszolgáltatott testi gyengeségeit szeretettel kezelje.
2. *Elvárás az emberi élet védelmében, hogy...*
  - a. törekedjen szakmai tudásának folyamatos bővítésére, megújítására, szerezzen értéket jelentő gyakorlati készséget önképzéssel is,
  - b. adjon életlehetőséget a betegnek a tőle telhető módon, vegyen igénybe minden lehetséges segítséget a gyógyítás érdekében,
  - c. előítéletmentesen végezzen minden sürgős beavatkozást, köztük az újraélesztést is.
3. *Elvárható a kapcsolattartás érdekében, hogy...*
  - a. súlyos állapotú betegnél biztosítsa a hozzátartozó jelenlétét,
  - b. ne küldje ki a hozzátartozót újraélesztésnél se, hanem ajánlja fel az ott tartózkodás lehetőségét,
  - c. ne a kifogásokat keresse, hanem a beteg mellett maradás lehetőségét.
4. *Lehetőség szerint vegye figyelembe a beteg önrendelkezését...*
  - a. amelynek során ő eldöntheti, hogy igénybe veszi-e az egészségügyi ellátást,
  - b. tudva azt, hogy közvetlen életveszélyben megszűnik az ellátás visszautasításának lehetősége,
  - c. tekintse fontosnak a pontos dokumentációt és a hiteles nyilatkozatok súlyát.
5. *Az ellátás visszautasításában...*
  - a. az egészségügyi törvény, szakmai kompetenciájának megfelelően járjon el,
  - b. tanúsítson kellő gondosságot az állapot megítélésében,

- c. a beteget igyekezzen meggyőzni az ellátás fontosságáról.
6. *A korlátozó intézkedések...*
    - a. legyenek kíméletesek, emberségesek,
    - b. csak a szükséges mértékben valósuljanak meg,
    - c. pontosan legyen dokumentálva.
  7. *A tájékoztatás...*
    - a. legyen folyamatos, részletes, mindenkire (cselekvőképtelenre is) kiterjedő,
    - b. legyen érthető a beteg sajátos helyzetének megfelelően,
    - d. teremtsen lehetőséget kérdések feltevésére.
  8. *Kötelezettség a titoktartásban...*
    - a. a jogosulatlanok kizárása az adatok megismeréséből, az adatok illetéktelenektől való megóvása,
    - b. az egészségügyi dokumentáció törvényes kezelése,
    - c. a vizsgálatnál és a kezeléskor jelenlévők részéről a jogszerűség biztosítása.
  9. *Az egészségügyi dokumentáció elkészítésében...*
    - a. a munkaköri leírásának, kompetenciájának, a szakma szabályainak megfelelően járjon el,
    - b. törekedjen a gyorsaságra, pontosságra és a részletességre,
    - c. fordítson figyelmet a valóság rögzítésére, minden más tartalomhamisítás.

VII. Az MMME tagok szolgálat teljesítésének egyéb szabályai

1. A szolgálatra pontosan, kipihenten, a feladat ellátására mindenképpen alkalmas állapotban kell jelentkezni.
2. A felkészülés (váltás) időszakában a mentődolgozónak meg kell győződnie a rendszeresített felszerelések meglétéről, használhatóságáról.
3. Az ellátás során elvárható a szakma szabályai szerinti ténykedés.
4. Érvényesülnie kell a kellő gondosság elvének.
5. A tények tudatos elhallgatása, vagy a történetek megmásítása etikai és fegyelmi kérdés.
6. Az elégtelen, vagy hamisított dokumentáció (menetlevél, esetlap, nyilatkozat) jogi következményekkel jár.
7. A tévedést mielőbb fel kell ismerni, majd hatásosan intézkedni a következmények elhárításában és pontosan kell dokumentálni.
8. A gondatlanság súlyos következményekkel járó jogi kategória, elkövetése méltatlan a mentődolgozóhoz, tettéért viselnie kell a következményeket.
9. Az ok nélküli késlekedés kimerítheti a foglalkozás körében elkövetett gondatlan - súlyos egészségkárosodást, vagy halált okozó - veszélyeztetés tényállását.
10. Az elégtelen dokumentáció a szakmai előírások következményekkel járó megsértését is jelenti.
11. A jognyilatkozatok pontos kitöltése a munkavégző előírt feladata.
12. Az időben történő segítségkérés szakmai indok esetén nem kerülhető el.
13. A mentőfeladatok során a beutalási rendnek és a szakmai szabályoknak megfelelően kell eljárni, figyelembe véve a beteg elsődleges érdekeit.
14. A beteg helyszínen hagyása a mentőfeladat során felelősségteljes szakmai és szervezési kérdés, csak felelős döntéssel, egyértelmű szakmai indok alapján alkalmazható.

15. A beteg esélyegyenlőségét meg kell teremteni, függetlenül az adott körülményektől.
16. A tárgyi feltételek biztosításában, annak szakszerű használatában felelősége van a szolgálatban lévőknek.
17. Eszméletlenség esetén különösen kell védenie a beteget minden ártó (bántó és méltóságot sértő) megnyilvánulástól, annak okán, hogy az képtelen az érdekérvényesítésre.
18. Újraélesztés közben a lehető legjobb életlehetőséget és méltóságot kell biztosítani, figyelemmel a hozzátartozói kapcsolattartás lehetőségére is.

VIII. Az etikai eljárás szabályai

Általános rendelkezések

Az MMME etikai bizottsága a tag etikai vétségének gyanúja esetén etikai eljárást folytat le a Kódexben foglalt szabályok vétkes megszegése, az MMME alapszabályában, az Országos Mentőszolgálat Minőségügyi Kézikönyveiben illetőleg a szakmai útmutatóiban és egyéb belső szabályzataiban foglaltaknak a vétkes megszegése esetén.

Az etikai eljárást etikai vétség alapos gyanúja esetén meg kell indítani és a megindításától számított 30 napon belül le kell folytatni. Az eljáró etikai bizottság elnöke indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb 15 nappal meghosszabbíthatja az eljárás lefolytatására rendelkezésre álló időtartamot. Az etikai eljárás megindításáról az érintetteket – az eljárás megindításával egyidejűleg – írásban tájékoztatni kell.

Nem indítható meg az etikai eljárás, ha a cselekménynek az etikai bizottság tudomására jutásától 1 hónap, vagy a cselekmény elkövetése óta 1 év eltelt.

Az etikai eljárás

1. Az etikai eljárásban bizonyítási eljárást kell lefolytatni, amelynek során az etikai vétség elkövetésével gyanúsított személy meghallgatását lehetővé kell tenni.
2. A bizottságnak az eljárás alá vont személyt, az eljárás kezdeményezőjét és más személyt tértivevényes levélben kell értesíteni, úgy hogy azt az értesítettek a meghallgatást megelőzően legalább 5 nappal kézhez vehessék.
3. Az értesítésben meg kell jelölni, hogy az értesített személyt milyen ügyben és milyen minőségben kívánja meghallgatni a bizottság. Az eljárás alá vont MMME tag részvétele az eljárásban a tagsággal járó kötelezettsége. Figyelmeztetni kell arra, ha a tárgyaláson személyesen nem vesz részt, távolmaradását alapos okkal nem menti ki, az etikai bizottság a távolmaradást indokolatlannak minősíti és az ügyet ebben az esetben is megtárgyalhatja.
4. A tárgyaláson a bizottság szükség esetén bizonyítási eljárást folytathat le. A bizonyítási eljárásban a bizottság meghallgathatja az eljárás kezdeményezőjét, valamint tanukat, más illetékes személyeket, megsejmlélhet szemletárgyat, vagy megtekinthet helyszínt.
5. Az eljárás alá vont személy észrevételt tehet a tárgyaláson elhangzottakra, kérdést intézhet a meghallgatott személyhez, és indítványozhatja más személy meghallgatását vagy más bizonyíték beszerzését.
6. A bizottság az eljárást határozattal megszünteti, ha:

a) a bejelentő az etikai vétség megállapítására vonatkozó kérelmét visszavonta, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a bizottság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több bejelentő vesz részt, és nem mindegyikük vonta vissza bejelentését,

b) az eljárás alá vont személy halála következtében okafoyottá vált,

c) az eljárást hivatalból indították vagy folytatták és az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

7. Az etikai vétség esetében a kiszabható etikai büntetések:

a) a figyelmeztetés,

b) a megrovás,

c) a mindenkori legkisebb kötelező munkabér havi összegének háromszorosáig terjedő pénzbírság,

d) a tagsági viszony 1–6 hónapig terjedő felfüggesztése,

e) kirívóan súlyos etikai vétség esetén kizárás.

Az a), b), d), e) pontokban szereplő etikai büntetések a c) pont szerinti etikai büntetéssel együttesen is alkalmazhatók.

8. A bizottság érdemi határozatot a jelen levő tagjainak szótöbbségével hoz.

9. A bizottság az ügyben határozatot hoz, melynek tartalmaznia kell:

a) az ügy számát,

b) az eljárást kezdeményező személy (szervezet), valamint az eljárás alá vont személy nevét és lakóhelyét,

c) az ügy tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részben:

da) az etikai bizottság döntését, a jogorvoslat igénybevételének lehetőségét,

db) ha közreműködött, a szakhatóság megnevezését és állásfoglalását,

dc) a kötelezettség teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit,

dd) a határozatban megállapított fizetési kötelezettségről szóló tájékoztatást,

e) az indoklásban:

ea) a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat,

eb) az eljárás alá vont személy által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,

ec) a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat, tényeket,

ed) a szakhatósági állásfoglalás indoklását,

- ee) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a bizottság a határozatot hozta,
  - ef) a bizottság hatáskörét és illetékességet megállapító jogszabályra történő utalást,
  - f) a döntéshozatal helyét és idejét, a határozatot kiadó Etikai Bizottság elnökének a nevét, aláírását,
  - g) az MMME bélyegzőlenyomatát.
10. A határozat meghozatalától számított 5 napon belül meg kell küldeni a határozatot az eljárás alá vont számára és az eljárás kezdeményezőjének.
11. A jogorvoslat igénybevételének határidejét a határozat kézbesítésének napjától kell számítani.
12. A határozat megszüvegezésénél figyelembe kell venni a védett adatra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Ennek megfelelően az indoklás a védett adat tartalmának ismertetése nélkül utalást tartalmaz arra, hogy a bizottság a döntése meghozatalánál figyelembe vett védett adatokat.

IX. A KÓDEX ALKALMAZÁSÁNAK SZABÁLYAI

Az MMME saját szervei, elsődlegesen az etikai bizottság útján gondoskodik a Kódex szabályainak betartásáról. Ennek érvényesítéséhez az MMME tagság aktív közreműködése elengedhetetlen.

A Kódex rendelkezéseinek betartása minden MMME tag számára kötelező.

A Kódex a fentiekben meghatározott tartalommal az MMME küldöttközgyűlése általi elfogadással és az MMME honlapján való közzététellel 2012. .... lép hatályba.

Rendelkezéseit a hatályba lépést követően kell alkalmazni.